

KOMENTÁŘ

1. 4. 2021

Důchody v Jihomoravském kraji v roce 2020

Na konci roku 2020 v Jihomoravském kraji pobíralo některý z důchodů téměř 329 tisíc osob, z toho 267 tisíc osob pobíralo starobní důchod, popř. starobní důchod se souběhem s vdovským či vdoveckým důchodem. Průměrná výše samostatného starobního důchodu dosáhla částky 14 343 Kč, samostatný starobní důchod mužů činil 15 681 Kč a důchod žen 13 140 Kč. Mezi příjemci starobního důchodu bylo v prosinci minulého roku i 90 osob ve věku 100 a více let.

Mezi osobami pobírajícími některý z důchodů v Jihomoravském kraji na konci roku 2020 převažovaly ženy. Jejich podíl v minulých letech přesahoval 60 % z celkového počtu důchodců, ale postupně se snižoval a v roce 2020 činil 59,1 %. **V roce 2020 tak bylo mezi příjemci důchodů 194,2 tis. žen a 134,4 tis. mužů.** Zatímco počet mužů se meziročně zvýšil (nárůst o 174), počet žen poklesl o 1 579. V porovnání s rokem 2015 počet mužů pobírajících některý z důchodů vzrostl o 4,6 tis., počet žen poklesl o 1,6 tis.

Tab. 1 Příjemci důchodů v Jihomoravském kraji (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ, MPSV

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Důchody celkem	325 578	327 831	328 649	329 359	329 951	328 546
v tom důchody:						
starobní plný ¹⁾	263 652	265 643	266 644	267 495	268 138	266 668
starobní poměrný ¹⁾	1 060	975	885	819	783	787
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	21 680	21 614	21 095	20 451	19 936	19 369
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	9 113	9 508	9 749	9 999	10 231	10 476
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	22 401	22 831	23 343	23 890	24 321	24 696
vdovský celkem ²⁾	62 533	62 117	61 373	60 672	60 107	59 171
vdovecký celkem ²⁾	10 504	10 569	10 588	10 545	10 520	10 511
sirotčí	4 214	4 018	3 906	3 885	3 869	3 934

¹⁾ příjemci důchodu vč. souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem

²⁾ příjemci vdovských/vdoveckých důchodů vč. souběhu se starobním nebo invalidním důchodem

Tab. 2 Průměrná výše důchodů v Jihomoravském kraji (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ, MPSV

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Důchody celkem	10 794	10 873	11 219	11 727	12 749	13 683
v tom důchody:						
starobní plný ¹⁾	11 218	11 328	11 719	12 279	13 331	14 343
starobní poměrný ¹⁾	4 475	4 376	4 402	4 603	5 334	5 847
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	10 392	10 375	10 630	11 058	11 903	12 739
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	6 782	6 776	6 948	7 224	7 945	8 539
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	5 940	5 895	6 017	6 227	6 875	7 394
vdovský celkem ²⁾	11 852	11 955	12 338	12 899	14 115	15 119
vdovecký celkem ²⁾	13 308	13 435	13 894	14 559	15 866	17 007
sirotčí	5 795	5 815	6 027	6 301	7 012	7 606

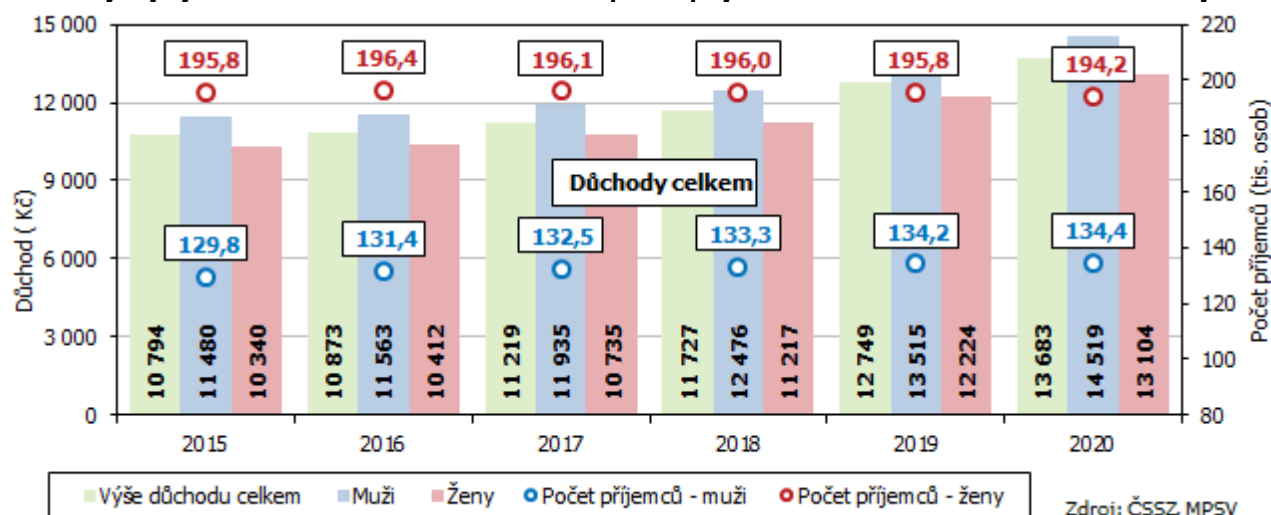
¹⁾ důchod bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem

²⁾ vdovský/vdovecký důchod vč. souběhu se starobním nebo invalidním důchodem

KOMENTÁŘ

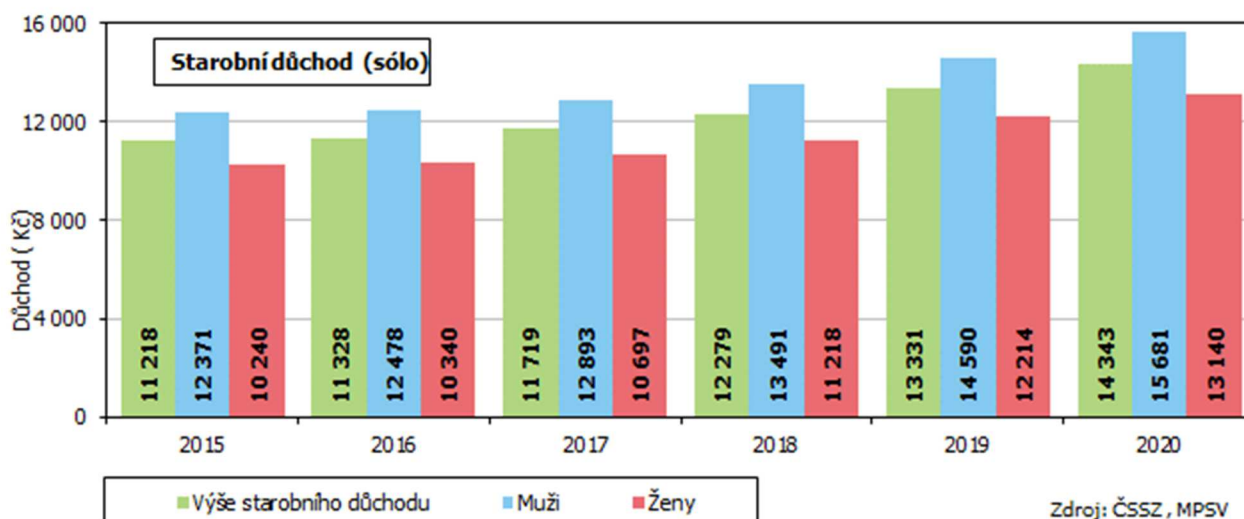
Jihomoravský kraj výší celkového důchodu **dlouhodobě zaostává za průměrem České republiky**. V roce 2020 **celkový důchod** vyplácený v Jihomoravském kraji **dosáhl částky 13 683 Kč** a proti průměru ČR byl o 260 Kč nižší, ve srovnání s ostatními kraji byl 4. nejnižší.

Graf 1 Vývoj výše důchodu celkem a celkového počtu příjemců důchodu v Jihomoravském kraji

Čtyři pětiny z celkového počtu osob pobírajících důchod tvořili starobní důchodci. Na konci roku 2020 **starobní důchod** (starobní důchod vč. souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v kraji pobíralo 266,7 tis. osob, tj. 81,2 % z celkového počtu osob pobírajících důchod. Meziročně jejich počet poklesl o 1 470 osob. I mezi příjemci starobního důchodu převažují ženy, v roce 2020 bylo v kraji 161,8 tis. žen (meziroční pokles o 1 847 žen) a 104,9 tis. mužů (meziroční nárůst o 377). Počet mužů se proti roku 2015 zvýšil o 5,2 tis., počet žen poklesl o 2,2 tis.

Graf 2 Vývoj výše starobního důchodu starobního důchodu v Jihomoravském kraji (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu)

Průměrný starobní důchod (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v Jihomoravském kraji, který na konci roku 2020 činil **14 343 Kč**, byl proti průměru ČR nižší o 159 Kč

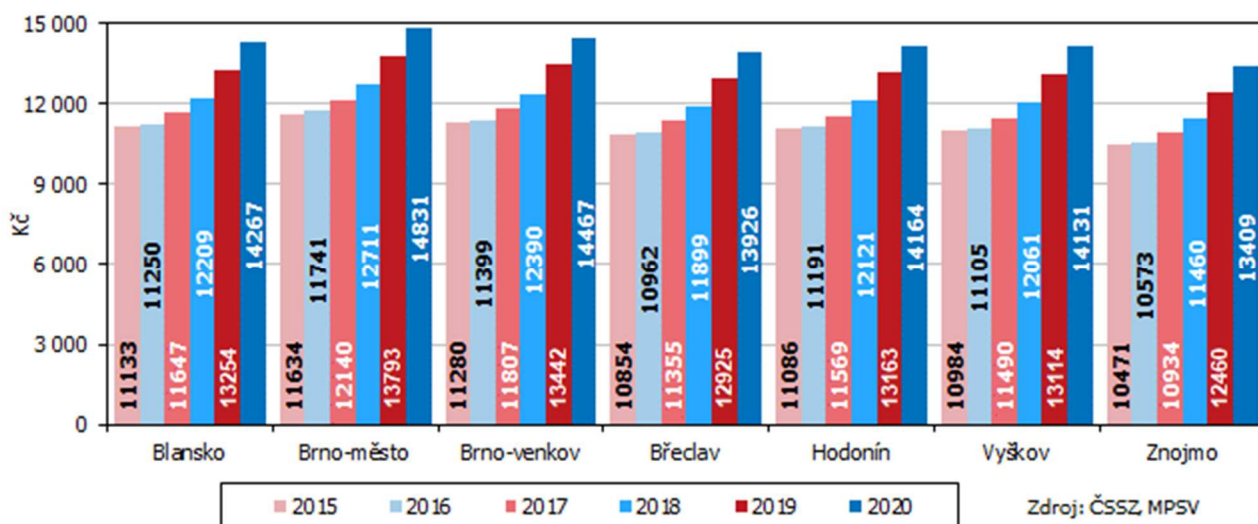
KOMENTÁŘ

a ve srovnání s ostatními kraji byl 8. nejvyšší (resp. 7. nejnižší). Nejvyšší důchody celkové i starobní byly v prosinci roku 2020 vypláceny v Hl. m. Praze. Nejnižší celkové důchody měli důchodci v Ústeckém kraji, nejnižší starobní důchody pobírali důchodci žijící v Karlovarském kraji. **Starobní „sólo“ důchod mužů v kraji dosáhl v prosinci 2020 částky 15 681 Kč a o 2 541 Kč převyšoval důchod žen (13 140 Kč).** Rozdíl v důchodech mužů a žen se zvyšuje každoročně, v roce 2015 rozdíl činil „jen“ 2 131 Kč.

Vývoj výše starobních důchodů v **okresech Jihomoravského kraje** (bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v minulých letech ukazuje graf 3. Nejvyšší starobní důchody byly v uplynulých letech tradičně vypláceny v okrese Brno-město, nejnižší, a to také v celém období, v okrese Znojmo.

Graf 3 Starobní důchod v okresech Jihomoravského kraje (stav v prosinci)

(bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu)

Téměř jedna pětina všech příjemců důchodů v kraji (59,2 tis., tj. 18,0 % z celku) byly ženy pobírající **vdovský důchod** (včetně souběhu se starobním nebo invalidním důchodem). Ve vývoji jejich počtu je zřejmý postupný pokles (meziroční pokles o 936 žen, proti roku 2015 pokles o 3,4 tis.). Počty mužů pobírajících **vdovecký důchod** meziročně poklesly jen nepatrně (o 9), proti roku 2015 se jejich počet téměř nezměnil (nárůst o 7).

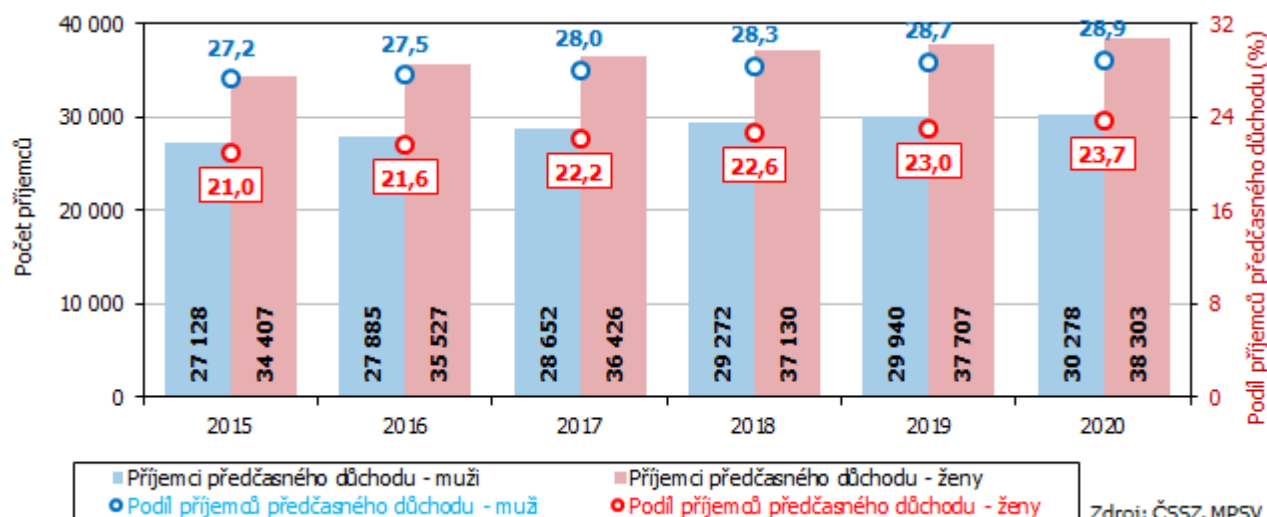
Celkem 54,5 tis. osob (16,6 % z celkového počtu) pobírá některou ze **tří kategorií invalidního důchodu**. V porovnání stavu v roce 2020 s rokem 2015 se počet osob pobírajících invalidní důchod 1. stupně zvýšil o 2 295 pobírajících, u osob s invalidním důchodem 2. stupně došlo k nárůstu o 1 363 osob. Naproti tomu počet osob s invalidním důchodem 3. stupně poklesl o 2 311 osob.

Mezi příjemci starobního důchodu (vč. souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem bez poměrného starobního důchodu) bylo na konci roku 2020 **68,6 tis. příjemců předčasného starobního důchodu** (meziročně o 934 osob více). **Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na celku se postupně zvyšuje**, v roce 2015 činil 23,3 % a v roce 2020 již 25,7 %. U mužů v kraji byl na konci roku 2020 podíl předčasných důchodů výrazně vyšší (28,9 % proti 23,7 % u žen). V porovnání s rokem 2015 se ale výrazněji zvýšil počet pobírajících předčasný důchod mezi ženami – nárůst o 3,9 tis., počet mužů s předčasným důchodem se zvýšil o 3,2 tis. Z okresů kraje byl nejvyšší podíl předčasných důchodů celkem i podle pohlaví v okrese Znojmo (40,9 % celkem, 46,0 % u mužů a 37,4 % u žen).

Podrobný výčet výše důchodů podle druhu a pohlaví v okresech Jihomoravského kraje v tabulce 3 je dokladem toho, že **výše důchodů mužů je výrazně vyšší**, výjimkou jsou sirotčí důchody - v kraji celkem a v 6 okresech byl důchod žen vyšší.

KOMENTÁŘ

Graf 4 Příjemci předčasného starobního důchodu podle pohlaví v Jihomoravském kraji (včetně souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu)

Tab. 3 Důchody v okresech Jihomoravského kraje podle pohlaví (stav v prosinci 2020)

Zdroj: ČSSZ, MPSV

	Jm kraj	Blansko	Brno -město	Brno -venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
	Průměrná měsíční výše důchodu - muži							
Důchody celkem	14 519	14 313	15 134	14 707	13 980	14 023	14 502	13 845
v tom důchody:								
starobní plný ¹⁾	15 681	15 555	16 196	15 911	15 167	15 591	15 496	14 608
starobní poměrný ¹⁾	6 056	6 043	6 039	6 152	5 889	5 907	6 241	6 255
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	13 059	13 456	12 758	13 522	12 794	13 166	13 141	12 585
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	8 836	8 963	8 489	9 134	8 824	9 031	8 870	8 569
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	7 677	7 840	7 478	7 796	7 657	7 732	7 677	7 544
vdovecký celkem ²⁾	17 007	16 781	17 593	17 171	16 428	16 764	16 691	16 146
sirotčí	7 562	7 618	7 478	7 836	7 462	7 535	7 771	7 201
	Průměrná měsíční výše důchodu - ženy							
Důchody celkem	13 104	12 930	13 711	12 991	12 711	12 713	12 948	12 550
v tom důchody:								
starobní plný ¹⁾	13 140	13 028	13 721	13 077	12 772	12 832	12 870	12 286
starobní poměrný ¹⁾	5 599	5 571	5 569	5 845	5 513	5 705	5 317	5 497
invalidní pro invaliditu 3. stupně ¹⁾	12 358	12 605	12 212	12 732	12 079	12 295	12 307	12 037
invalidní pro invaliditu 2. stupně ¹⁾	8 246	8 312	8 134	8 318	8 239	8 297	8 340	8 146
invalidní pro invaliditu 1. stupně ¹⁾	7 151	7 304	7 105	7 176	7 143	7 166	7 083	7 024
vdovský celkem ²⁾	15 119	14 941	15 820	14 954	14 769	14 838	14 782	14 452
sirotčí	7 646	7 738	7 617	7 864	7 651	7 376	7 802	7 544

¹⁾ starobní důchod bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem

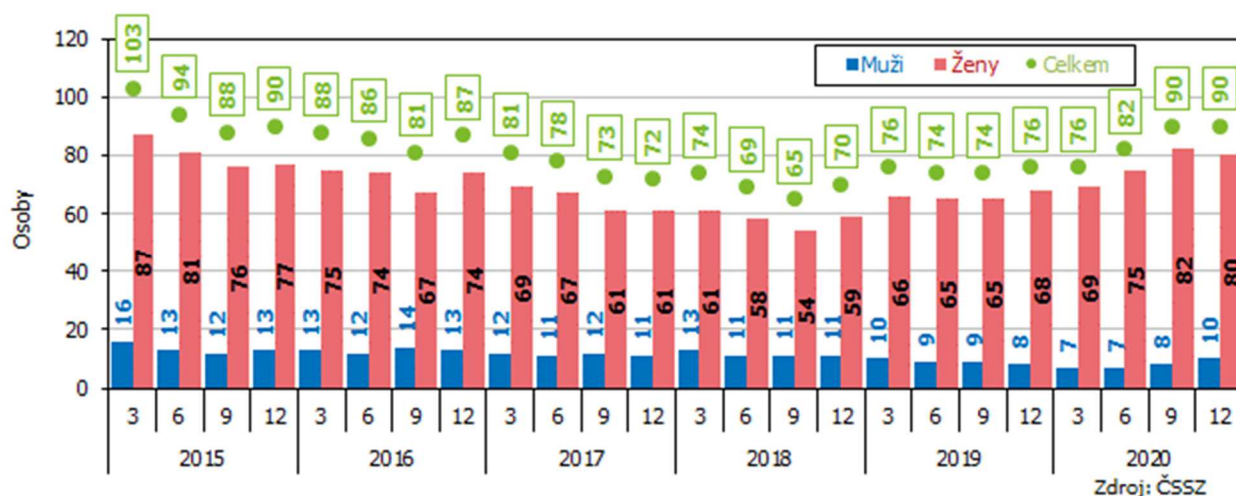
²⁾ vdovský/vdovecký důchod vč. souběhu se starobním nebo invalidním důchodem

KOMENTÁŘ

Nejvyšší invalidní důchody (mužů i žen) 3. a 2. stupně byly vypláceny v okrese Brno-venkov, invalidní důchody 1. stupně pro obě pohlaví v okrese Blansko. Nejvyšší vdovské či vdovecké důchody stejně jako starobní důchody byly vypláceny v Brně-městě a nejvyšší sirotčí důchod pro oboje pohlaví v okrese Brno-venkov.

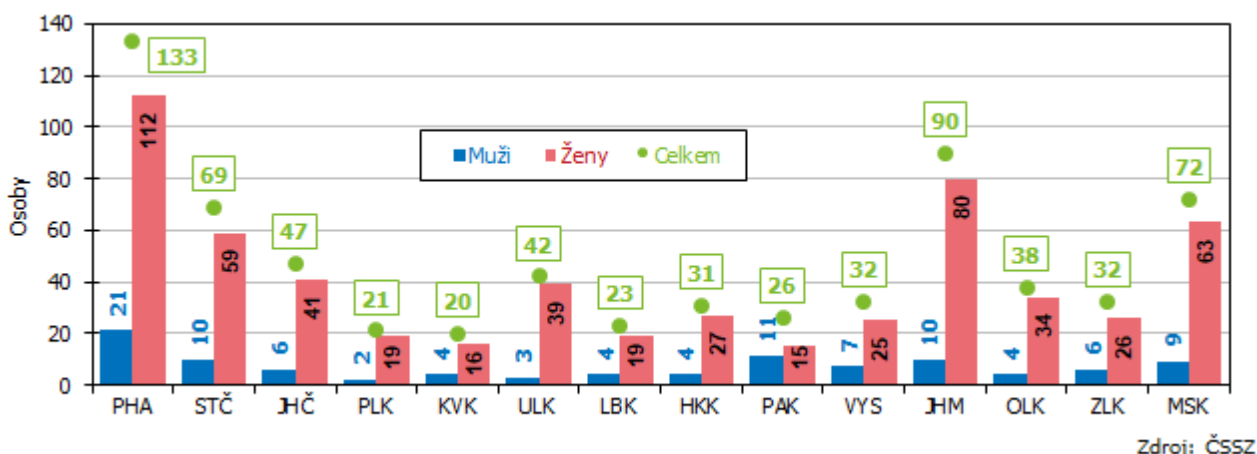
Jako doplnění je možno uvést informaci o počtu sto a víceletých příjemců starobních důchodů. **V prosinci 2020 bylo v Jihomoravském kraji 90 starobních důchodců ve věku 100 a více let** (80 žen a 10 mužů). Jejich celkový počet byl sice stejný jako na konci roku 2015, ale meziročně vzrostl o 14 (12 žen a 2 muži).

Graf 5 Příjemci starobního důchodu v Jihomoravském kraji ve věku 100 a více let

V České republice bylo na konci roku 2020 evidováno celkem 676 starobních 100 a víceletých důchodců. Nejvíce jich bylo evidováno v Praze (133), jihomoravský počet 100 a víceletých důchodců je 2. nejvyšší. První v pořadí krajů je Praha i v případě, že přepočteme počet stoletých a starších na sto tisíc příjemců starobního důchodu (51,3), stejně tak je na 2. místě Jihomoravský kraj je s hodnotou 33,7. Nejméně 100 a víceletých důchodců v absolutním vyjádření bylo v roce 2020 v Karlovarském kraji (20), v relativním vyjádření v Plzeňském kraji (15,8 sto a víceletých na sto tisíc důchodců).

Graf 6 Příjemci starobního důchodu ve věku 100 a více let podle krajů (stav v prosinci 2020)

KOMENTÁŘ

Kontakt:

Ing. Karel Adam

Krajská správa ČSÚ v Brně

e-mail: karel.adam@czso.cz

tel.: 542 528 172